

Gemeente
Diemen

Startnotitie Beleidsnota Sport en Bewegen 2026

20-05-2025

1. Aanleiding

De huidige sportnota van de gemeente Diemen, 'Sportieve kracht van Diemen' is vastgesteld in 2016 en is formeel gezien sinds 2020 verlopen. Aan de hand van deze nota hebben we de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet richting een sterkere sportinfrastructuur, waaronder door de uitbreiding van de Sporthallen Diemen en de herinrichting van Sportpark De Diemen.

Hoewel veel ambities van de huidige sportnota nog steeds relevant zijn, is het sportland- schap en de beleidsmatige context de afgelopen jaren sterk veranderd. Zowel landelijk als binnen onze gemeente hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan die het belang benadrukken van een nieuwe beleidsvisie op sport en bewegen:

Verminderde motorische vaardigheden bij kinderen en toenemend overgewicht

Een zorgwekkende ontwikkeling is de achteruitgang van de motorische vaardigheden bij kinderen. Bijna 1 op de 5 Nederlandse kinderen ontwikkelt zich motorisch niet goed. Een verminderde motorische vaardigheid vergroot niet alleen de kans op blessures, maar belemmert ook het plezier in sport en kan leiden tot sportuitval. Deze trend maakt duidelijk dat we niet alleen moeten stimuleren dat inwoners meer bewegen, maar ook gevarieerder. Dit begint al met een divers speelaanbod.

Daarnaast blijft overgewicht onder de inwoners van Diemen toenemen. Momenteel heeft 52% van de volwassenen en ouderen in Diemen overgewicht, wat het hoogst is in de regio Amstelland (Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022).

Veranderend sportgedrag en maatschappelijke trends

Een andere trend is de verdere toename van ongeorganiseerde sport en beweging: steeds meer mensen kiezen ervoor om zelfstandig te sporten in de openbare ruimte, zoals hardlopen, fietsen en fitness. Urban sports zoals skateboarding, freerunning en 3x3 basketbal worden ook steeds populairder. In Diemen wordt momenteel vaker gesport in de openbare ruimte dan bij traditionele sportaccommodaties (Sportmonitor 2023). De toenemende druk op de openbare ruimte vraagt om een doordachte inrichting, zodat we de beweegvriendelijkheid verder kunnen stimuleren. Hierbij sluiten we direct aan op de beleidsnota Spelen, bewegen en ontmoeten voor alle leeftijden (2019).

Ruimtelijke uitdagingen

Diemen is de afgelopen jaren gegroeid en blijft zich in de toekomst verder ontwikkelen. Deze bevolkingsgroei resulteert in een toenemende vraag naar zowel binnen- als buitensportvoorzieningen, terwijl de beschikbare ruimte in de gemeente steeds schaarser wordt. Dit is bijvoorbeeld goed zichtbaar bij voetbalclub SV Diemen, die te maken heeft met een acuut ruimtegebrek en een ledenstop. Projecten zoals het nieuwe zwem- en sportcomplex in Diemen-Zuid bieden echter ook kansen om sportvoorzienin-

gen toekomstbestendig in te richten. De gemeente wil stappen zetten om goed onderbouwde ruimtelijke keuzes te maken, zodat we beter kunnen inspelen op deze veranderende en groeiende sportbehoeften.

Druk op verenigingsbestuur en regelgeving

De meeste sportverenigingen in Diemen kampen met toenemende bestuurlijke lasten, een tekort aan vrijwilligers en complexe regelgeving. Deze factoren bemoeilijken het vrijwilligerswerk en verminderen de wendbaarheid van de organisaties. Ook in Diemen willen verschillende sportverenigingen hun ledenaantal vergroten, maar ze hebben behoefte aan effectieve strategieën om dit te realiseren.

Hoewel hierin de eerste stappen zijn gezet, groeit de behoefte aan effectieve ondersteuning vanuit de gemeente. Dit betreft zowel kennisdeling, advies als versterking van de samenwerking tussen sportverenigingen en andere sectoren. Het is van belang om deze ondersteuning te versterken om de continuïteit van het verenigingsleven en de belangrijke positie van verenigingen in de sportinfrastructuur te waarborgen.

Duurzaamheid

Verschiedende sportkantines, zoals die van Hockeyclub Diemen en Tennisvereniging Diemen Zuid, zijn verouderd en lastig te verduurzamen. Dit maakt het beheer kostbaar en minder toekomstbestendig. Tegelijkertijd willen we als gemeente beter aansluiten op het Duurzaamheidsprogramma en hebben we de ambitie om aardgasvrij te worden.

Hoewel sportverenigingen vaak zelf verantwoordelijk zijn voor hun gebouwen, zien wij als gemeente een belangrijke rol weggelegd om actiever te ondersteunen en te faciliteren. Daarnaast beheren we zelf ook een aantal sportvoorzieningen, waarvoor dezelfde duurzaamheidsopgave geldt. Duurzame sportaccommodaties bieden kansen op het gebied van energiebesparing, klimaatadaptatie en het terugdringen van geluids- en milieubelasting.

Samenwerking met sportverenigingen én hun achterban – zoals leden, vrijwilligers en ouders – is essentieel om deze duurzame ambities breed gedragen en succesvol te realiseren.

Toegankelijkheid en inclusie

In Diemen is sport en beweging niet voor iedereen vanzelfsprekend. Vooral mensen met een lager inkomen, een migratieachtergrond of een chronische aandoening ervaren fysieke, sociale en financiële drempels. Kwetsbare groepen, zoals ouderen, mensen met een beperking en inwoners met een laag inkomen, worden hierdoor het meest geraakt. Daarnaast komt discriminatie in de sport nog steeds voor, waardoor sommige inwoners zich niet welkom voelen.

Een nieuw sportbeleid biedt de kans om gericht in te zetten op inclusie en laagdrempeligheid. Door samenwerking met zorg- en welzijnspartners, en een sportaanbod dat aansluit bij verschillende behoeften, kunnen we sport toegankelijker en (sociaal) veiliger maken voor alle inwoners. Hiermee sluiten we nadrukkelijk aan bij de nota 'Diemen divers en inclusief' (2024) en het Lokaal Sportakkoord Diemen (2023).

Groei van ondernemende sport(aanbieders)

De afgelopen jaren is de groei van commerciële en ondernemende sportaanbieders sterk toegenomen. In Diemen sport momenteel 32% van de volwassenen bij een commerciële sportaanbieder, zoals fitnessclubs, dansscholen of personal trainers. Fitness is hierbij de meest beoefende sport. Het nieuwe sportbeleid kan ruimte bieden om sportondernemers beter te betrekken en hun waardevolle bijdrage aan het totale sport- en beweegaanbod te erkennen, ondersteunen en versterken.

2. Doel van de startnotitie

Met deze startnotitie markeren we het officiële begin van de herijking van het sportbeleid in Diemen. Hierbij nodigen we de gemeenteraad uit om in een vroeg stadium mee te denken over de inhoudelijke koers, het (participatie)proces, het ambitieniveau en de bijbehorende financiële kaders.

3. Huidige visie en ambities van het college

Op basis van verkennend onderzoek, input van de sportraad en de inzichten uit de Sportmonitor 2023 stelt het college de onderstaande visie en ambities voor als vertrekpunt. Dit wordt verder uitgewerkt en aangepast tijdens het beleidsproces.

Visie

We streven naar een duurzame, toegankelijke en inclusieve sportcultuur, waarin plezier centraal staat. Of je nu sporter, vrijwilliger of supporter bent – iedereen moet kunnen meedoen. Sport en bewegen dragen bij aan gezondheid, verbondenheid en een gelukkig, vitaal Diemen.

Ambitie: Een vitaal sportpark en levendige sportvoorzieningen

- Verdere ontwikkeling van Sportpark De Diemen. Waar mogelijk koppelen we de sportfunctie aan onderwijs, zorg en welzijn, duurzaamheid en natuurinclusiviteit.
- Het verhogen van de bezetting van zowel binnen- als buitensportaccommodaties, met name in de daluren.
- Bij de herinrichting van (sport)gebieden en openbare ruimte streven we naar een aantrekkelijke en uitnodigende omgeving die ontmoeting, beweging en sport stimuleert.
- Sport en bewegen maken vanaf de planvorming een integraal onderdeel uit van gebiedsontwikkelingen.

- Omarmen van initiatieven die inspelen op trends, zoals urban sports of interactieve beweegtoestellen, mits de vraag hiervoor groot genoeg is.
- Verder investeren in toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen.

Ambitie: Een passend sport- en beweegaanbod voor alle inwoners

- Een toegankelijk, maar ook een divers en uitdagend sport- en beweegaanbod voor alle inwoners.
- Stimuleren van sport en beweging als onderdeel van het dagelijks leven.
- Inzetten op de breed motorische ontwikkeling van kinderen.
- (Gebieds)gerichte sportstimulering die aansluit op de leefwereld van jeugd, ouderen en kwetsbare groepen.
- Versterking van sport als (preventie)middel voor welzijn en verbinding en overige facetten van brede welvaart.
- Onderzoeken van de toegevoegde waarde van het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.
- Effectieve clubondersteuning voor toekomstbestendige sportverenigingen.
- Creëren van een platform voor ondernemende sport (fitness, dans etc.)
- Inzet op digitalisering en innovatieve vormen van sport.

Ambitie: Eenvoudige, eerlijke en transparante financiering

- Zoeken naar een gezonde balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.
- Uitdagende en impactvolle subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld op gebied van duurzaamheid en inclusiviteit.

4. Participatie

Om tot een gewogen en breed gedragen beleidsvisie te komen verrichten we de onderstaande participatieve stappen:

- We hebben de intentie om voor het zomerreces een online vragenlijst te verspreiden onder alle inwoners. De vragenlijst richt zich vooral op de wensen en verwachtingen van inwoners voor de toekomst van sport en bewegen in Diemen. De Sportmonitor (2023) heeft het huidige beweeggedrag in kaart gebracht. Met deze nieuwe vragenlijst willen we die inzichten verdiepen en actualiseren, zodat we beter kunnen inspelen op de specifieke behoeften van onze inwoners.
- Met behulp van een digitale vragenlijst en gerichte gesprekken verzamelen we input over de vitaliteit en wensen van de sportverenigingen.
- We organiseren verdiepende sessies met verschillende partners, zoals Welzijn Diemen, sportdocenten, de kinder- en jongerenraad, de Wmo-raad en de cliëntenraad. Waar mogelijk organiseren we dit gezamenlijk met het project voor het nieuwe zwem- en sportcomplex in Diemen-Zuid.

5. Globale planning

Fase 1 – Inventarisatie (april - september 2025)

- Evaluatie huidige Sportnota (2016), rapportage Vitaal Sportpark de Diemen (2021) en koppeling met overige beleidsdocumenten
- Volledige en visuele uitwerking Sportmonitor (2023)
- Ruimtelijk onderzoek: Afweging richtlijnen per sport in combinatie met demografie en vraag
- Participatietrajecten

Fase 2 – Opstellen beleidsambities (juli - oktober 2025)

- Visie en beleidsdoelstellingen
- Afweging- of normkaders voor uitbreiding en verdichting

Fase 3 – Uitvoeringsplan (oktober - november 2025)

- Uitvoering en borging van de ambities
- Objectieve tussendoelen en monitoring
- Meerjarenbegroting (bijvoorbeeld door deels wegvallen budgetten brede SPUK)

Fase 4 - Vaststelling beleidsnota (november 2025 – januari 2026)

- November 2025: Definitieve versie ter inzagelegging
- Januari 2026: Bespreking in de gemeenteraad

6. Financiën en scope

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige budgetten die het kader vormen op gebied van sportstimulering. Het college gaat op dit moment uit van een budget-neutrale benadering (binnen de bestaande middelen) en wil het beschikbare budget zo effectief mogelijk inzetten voor maximale maatschappelijke impact.

Budget sportstimulering	Jaarlijks budget	Dekking
Lokaal Sportakkoord	€ 15.000	Brede SPUK (Sportakkoord 2.0)
Buurtsportcoaches	€ 125.000	Brede SPUK (Brede Regeling Combinatiefuncties)
Buurtsportcoaches aanvullend	€ 11.000	Gemeentelijk
Clubondersteuning/ sportparkmanagement	€ 50.000	Brede SPUK (GALA)
Subsidies sportevenementen	€ 15.000	Gemeentelijk
Sportverenigingen en sportraad	€ 10.000	Gemeentelijk
Samenwerkingsverband Uniek Sporten	€ 9.000	Gemeentelijk

De onderstaande posten zijn in dit overzicht niet opgenomen, maar worden wel meegenomen in de verdere beleidsontwikkeling:

- Sportaccommodaties
- Openbare ruimte
- Schoolspordagen, zwemlessen en gymlessen
- Kinderzomerspelen en Winterspelen